

ЗБИРКА ЗЛАТНОГ НОВЦА У МУЗЕЈУ ГРАДА БЕОГРАДА

Рим, Византија, Венеција

У кабинету за новац и медаље у Музеју града Београда налази се, закључно са 2003. годином, 505 златника из различитих временских епоха, разних држава и владарских лица. Сви су они везани за дугу историју Београда, једног од оних европских градова у којима ланац урбаног живљења траје више од два миленијума. Када је пре равно педесет година основан нумизматички одсек у оквиру Археолошког одељења у Музеју града Београда, постављени су основни захтеви везани за сакупљање новца, који се током свих протеклих година уважавају. Пре свега, услов је био да нађени новац потиче са подручја града и да се увек, када је то могуће, нотирају место, околности и материјал који прате новчани налаз. Особито је то значајно за све налазе античког и средњовековног новца, јер сваки траг из тих далеких временских епоха, у недостатку наративних извора и културно материјалних података, има непроцењиву корист и важност за боље упознавање и сагледавање прошлости Београда.

Новац се у музејску збирку сливао преко археолошких истраживања, затим праћењем земљаних грађевинских радова од стране стручњака Музеја и Завода за заштиту културних споменика у Београду, и путем поклона, било појединачних налаза или колекционисаних скупина, које представљају

драгоцен извор за даља истраживања (легат професора Светозара Ст. Душанића, који садржи ковања локалних римских кованица из Виминацијума, Стобија и Дакије). Оваквом начину сабирања новца који је некада био у оптицају овде, на нашем тлу, додајемо и онај којим је бројни део новца доспео у Музеј – откуп. У већини случајева, могуће место налаза је бивало везано за особу од које је новац откупљен. Педесетих и шездесетих година прошлога века откупљен је велик број појединачних налаза од мештана из села дуж десне обале Дунава (Вишњица, Ритопек, Брестовик, Гроцка), сремских (Батајница, Н. Бановци, Прогар) и посавских (Скела, Ушће, Стублине). Тих година се препродаја старина, укључујући пре свега новац, није одвијала тако као у задњих двадесетак година. Новчани налази су најчешће изравно доспевали у музеје, што се да уочити у књигама улаза материјала, а такође и у инвентарским књигама одговарајућих одсека Народног музеја у Београду и Музеја града Београда. Ова околност је истакнута зато што, се у већини случајева, откупљени новци могу третирали као налаз који је потекао са нашег простора. На изванредан начин то потврђују и примерци владарских лица и држава који су се налазили у оставама златног новца пронађеним на подручју Београда, чији су место и услови налаза

поуздано познати. Биће наведено неколико познатих и делом публикованих налаза. Скраја XIX века потиче остава римских златника царева I и II века, откривена код Батал цамије у Београду (простор данашње Савезне скупштине).¹ Такође крајем XIX века, у Земуну је откривена већа скупина римских златника, коју је публиковао Шиме Љубић.² Шездесетих година је пронађена мања остава златника царева IV века у Ушћу код Обреновца.³ Недавно, приликом копања топловода у Ђушиној улици у Београду, наишло се на мању оставу новца XVII века, међу којима је било пет златника.⁴ Приликом археолошких ископавања на Калемегдану, на старом Граду је откопана остава турских златника.⁵ Овом броју би требало додати и низ појединачних, проверено убицираних примерака, као и оне који се сада, из групе римских, византијских и венецијанских златника, каталогски представљају. Сви они, као и обиље ситнијих и нижих номинала који су потекли са простора Београда, одсликавају динамичан оптицај новца у граду чију далеку прошлост осведочавају.

Укупан број златника у збирци увећава велика остава турских златника, откривена на Калемегдану осамдесетих година прошлог века, приликом археолошких истраживања – укупно 334 комада. Античку збирку чини 28 комада. Један припада Александру Македонском (336-323 пре Христа) – статер са представом Атине на аверсу и Нике на

реверсу. Публикован је у оквиру музејске збирке хеленског новца, при чему је изражена сумња у његову аутентичност.⁶ Преосталих 27 комада су златници римских царева, у временском периоду од раног Царства до пропасти западног Римског царства 476. године (дакле, у оном оквиру и опредељењу како се новци приказују у основном корпусу римског новца – RIC = Roman Imperial Coinage). Византијско раздобље, од 491. до 1453. године, заступљено је са 40 златника. Златници европских држава и градова, почев од раних угарских владара до аустријских и аустроугарских, броје укупно 41 комад. Поред бројних турских примерака из оставе откривене на Калемегдану, турску збирку чини још 17 златника. Венеција је заступљена са 21 примерком. Овоме би требало додати још и десет златника Краљевине Србије и Краљевине Југославије.

Овом приликом, каталогски су обрађени *римски, византијски и венецијански* златници. У наредном броју *Годишњака*, биће приказани преостали примерци који чине збирку златног новца у Музеју града Београда.

Римски златници

Збирци припада 27 римских златника – ауреуси, солиди, једна мултипла солида и један квинар ауреус, такође, два триенса и један семис. Међу њима је неколико веома

¹ Васић М., Остава римских ауреуса из Београда, *Годишњак града Београда XV*, Београд 1968, 237-245.

² Ljubić Š., Skrovište rimskih carskih novaca u zlatu iz prvog stoljeća otkriveno u Zemunu 16. prosinca 1875, *Rad Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti XXXVI*, Zagreb 1876, 177-200.

³ Кондић В., Налаз римских златника код Ушћа близу Обреновца, *Старинар XVIII*, Београд 1967, 207-212.

⁴ Црнобрња Н. А., Остава новца XVII века из Ђушине улице у Београду, *Годишњак града Београда XXXIX*,

Београд 1992, 61-64. Поред сребра, остава садржи и пет златника: турски – Ибрахима (1640-1649), млетачки – дужда А. Контаринија (1676-1684) и три златника града Утрехта у Холандији из 1634. године.

⁵ Иванишевић В., Оставе римског новца са Београдске тврђаве, *Годишњак града Београда XXX*, Београд, 1983, 27-37.

⁶ Црнобрња Н., Ујес Д., Збирка грчког новца у Музеју града Београда, *Гласник Српског археолошког друштва* 15-16, Београд 1999-2000, 185-207 (видети кат. бр. 1 на стр. 197).

ретких и у основној литератури, по којој је начињено одређивање, незабележених. Изузетно је редак ауреус Јулијана Панонског, који је само кратко време, 284-285. године, имао сву власт у провинцији Панонији. Представља примерак из једине емисије златног новца овог цара узурпатора, исковане у ковници новца у Сиску која је била под његовом контролом. Откривен је у једној башти у Новим Бановцима и откупљен за Музеј.

Нумизматичку пажњу особито привлачи један примерак квинара ауреуса цара Галијена из 265. године. Он представља једну, до сада непознату варијанту основног новчаног типа SECVRIT(AS) PERP(ETVA). У корпусу римског новца (RIC), она није забележена. Вероватно је да је ова варијанта, односно реверс овог примерка, искован калупом Галијеновог антонинијана римске ковнице у времену високе инфлације (видети RIC V-1, по. 280).⁷ Свакако, мисли се на реверс антонинијана. С тим у вези, ваља скренути пажњу на ознаку *H*, која стоји на овој серији Галијенових антонинијана, као и на наведеном квинару. Аверс квинара, са

овенчаном главом цара, казује да је у питању ауреус квинар. Примерак је откривен у улици Краља Александра број 46-48 у Београду 1948. године, приликом грађевинских радова и интервенције стручњака на терену.⁸

Значајан комад, мултипла Константина I од једног и по солида, откривен је у једној мањој остави златног новца у селу Ушће код Обреновца 1965. године. Вредност целе оставе и наведене мултипле назначио је Владимир Кондић у свом раду посвећеном овом налазу (видети напомену бр. 3).

RIC-у није познат ни ауреус Галерија Максимијана као цезара (294-305), искован у ковници новца Тревери (Трир). RIC наводи идентичан реверсни тип (PAX AETERNA), али искован у име цезара Констанција Хлора (RIC VI, 69 –Тревери).

Колекција од 27 римских златника у Музеју града Београда одређена је делом: *Roman Imperial Coinage*, London – почев од 1923. године, када је серијал од десет томова започет. У *Каталогу* је наведен у скраћеном облику: RIC, са одговарајућим бројем волумена и бројем новца наведеног цара.

КАТАЛОГ

1.

ВЕСПАЗИЈАН (69-79)			
Av.	[IMP C]AESAR VESPASIAN [VS AVG], Овенчана глава цара окренута надесно.		
Rv.	[MARS] - CONSERV[AT], Наг Марс стоји, држи копље и трофеј.		
	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;"> Ауреус 7,60 g 17/18 mm Инв. бр. 2118 </td> <td style="text-align: center;"> Ковница Лугдунум RIC II, 272 Емисија 69-70. године </td> </tr> </table>	Ауреус 7,60 g 17/18 mm Инв. бр. 2118	Ковница Лугдунум RIC II, 272 Емисија 69-70. године
Ауреус 7,60 g 17/18 mm Инв. бр. 2118	Ковница Лугдунум RIC II, 272 Емисија 69-70. године		

⁷ Црнобрња Н., Антички новац са подручја римског пута Singidunum–Castrа Tricornia–Ad Sextum militarem из нумизматичке збирке Музеја града Београда, *Годи-*

шњак града Београда XXXIV, Београд 1987, 26-63 (видети стр. 31).

⁸ Гарашанин Д., *Музеји II*, Београд 1949, 146.

2.	ФАУСТИНА , жена Марка Аурелија новац из времена Антонина Пија (138-161)	
Av.	FAVSTINAE – AVG P II AVG FIL, Биста царице окренута надесно.	
Rv.	VENERI GE-NETRICI, Венера стоји окренута налево, држи јабуку и скиптар.	
	Ауреус 7,15 g 18 mm Инв. бр. 1178	Ковница Рим RIC III, 511
3.	ГАЛИЈЕН (253-268)	
Av.	GALLIENVS AVG, Биста цара с попрсјем у оклопу, окренута надесно, глава овенчана.	
Rv.	SECVRIT PERP[ET], Персонификација Секуритас у виду жене, стоји прекрштених ногу, ослоњена левом руком на стуб, удесној држи скиптар. Десно у пољу: Н	
	Ауреус квинар 1,61 g 18 mm Инв. бр. 231	Ковница Рим RIC нема Новац је откривен у римској гробници, у улици Краља Александра број 78 у Београду, 1948. године.
4.	ЈУЛИЈАН ПАНОНСКИ (284-285)	
Av.	IMP C IVLIANVS P F AVG, Биста цара овенчане главе, окренута надесно.	
Rv.	LIBERTAS PVBLICA, Персонификација Либертас у виду жене, с кесом удесној и рогом изобиља улевој руци.	
	Ауреус 5,00 g 21 mm Инв. бр. 2437	Ковница Сисак RIC V /2/, 1

5.	ГАЛЕРИЈЕ МАКСИМИЈАН, цезар (294-305)	
Av.	MAXIMI-ANVS N C, Овенчана глава цара окренута надесно.	
Rv.	PAX A-E-TERNA, Персонификација Паксе стоји, држи маслинову гранчицу и скиптар (укошен). У одсечку: TR	
	Ауреус 4,83 g 19 mm Инв. бр. 1648	Ковница Тревери RIC VI нема. За ковницу Тревери у RIC VI, 69, наведен је један ауреус који има исти реверс као и овај примерак, али је он искован у име Констанција Хлора.
6.	МАКСИМИЈАН ХЕРКУЛИЈЕ (285-305)	
Av.	MAXIMI-ANVS AVG, Овенчана глава цара окренута надесно.	
Rv.	CONSVL VII - PPPRCOS, Цар стоји окренут налево, држи глоб и палицу. У одсечку: SIS	
	Ауреус 4,98 g 20 mm Инв. бр. 9015	Ковница Сисак RIC VII, 21 Емисија 302-305. године

Сл. 1. Веспасијан, ауреус, кат. бр. 1
Fig. 1 Vespasian, aureus, Cat. no 1

Сл. 2. Јулијан Панонски, ауреус, кат. бр. 4
Fig. 2 Julian the Pannonian, aureus, Cat. no 4

7.	МАКСИМИН ДАЈА, август (311-313)	
Av.	MAXIMI-NVS P F AVG, Овенчана глава цара окренута надесно.	
Rv.	SOLE IN-VICTO, Сол стоји окренут налево, десна рука уздигнута, улевој држи главу Сераписа. У одсечку: " SMAΣ*	
	Солид 5,38 g 19 mm Инв. бр. 2434	Ковница Антиохија RIC VI, 159 Емисија 311-312. године
8.	ЛИЦИНИЈЕ I (308-324)	
Av.	LICINIVS - AVGVSTVS, Овенчана глава цара окренута надесно.	
Rv.	VICTORIAE - AVGGNN, Викторија стоји окренута налево, придржава штит на стубу, на штиту је испис у четири реда: VOT/X/MVL/XX. У одсечку: SMNC	
	Солид 5,26 g 20 mm Инв. бр. 2436	Ковница Никомедија RIC VII, 10

Сл. 3. Галерије Максимијан, ауреус, кат. бр. 5
Fig. 3 Galerius Maximianus, aureus, Cat. no 5

Сл. 4. Максимијан Херкулије, ауреус,
кат. бр. 6
Fig. 4 Maximian, aureus, Cat. no 6

ЗБИРКА ЗЛАТНОГ НОВЦА У МУЗЕЈУ ГРАДА БЕОГРАДА

9.	КОНСТАНТИН I (306-337)	
Av.	IMP CONSTANTINVS MAX AVG, Царева биста овенчане главе, окренута надесно.	
Rv.	SOLI INVI-CTO COMITI, Сол стоји благо окренут улево, крај ногу му чучи заробљеник. У одсечку: SIS	
	Мултипла од једног и по солида 6,75 g 23 mm Инв. бр. 2435	Ковница Сисак RIC VII, 24 Емисија 317. године Публиковано, видети: Кондић В., <i>Старинар</i> XVIII, 1967, 207.
10.	КОНСТАНЦИЈЕ II (337-361)	
Av.	FL IVL CONSTAN-TIVS PERP AVG, Биста цара спреда. Цар удесној руци држи копље пребачено преко рамена, а улевој штит на коме је представљен коњаник.	
Rv.	GLORIA-REI-PVBLICAE, Рома и цар Констанције седе на трону, између себе држе штит са исписом у четири реда: VOT/XXX/MVLT/XXXX Ознака ковнице у одсечку не чита се због истрошености тога дела новца. По свој прилици Сирмијум (?), емисија 351-355. године.	
	Солид, пробушен 4,03 g 21 mm Инв. бр. 7597	Ковница Сирмијум (?) RIC VIII, 3 и даље, Сирмијум ? Емисија 351-355. године
11.	ВАЛЕНТИНИЈАН (364-375)	
Av.	D N VALENTINI-ANVS P F AVG, Биста цара окренута надесно, на глави дијадема од розета, попрсеје под оклопом и палудаментом.	
Rv.	RESTITVTOR-REI PVBLICAE, Цар стоји, главе благо окренуте удесно, удесној руци држи лабарум са исписом христограма, а улевој Викторију на глобу. У одсечку: SMNI	
	Солид 4,51 g 22 mm Инв. бр. 2178	Ковница Никомедија RIC IX, 2b Емисија 364-367. године

12.	ВАЛЕНС (364-378)	
Av.	D N VALENS - P F AVG, Биста цара окренута надесно, попрсје под палудаментом и оклопом, на глави дијадема од розета.	
Rv.	RESTITVTOR-REI PVBLICAE, Цар стоји окренут надесно, удесној руци држи лабарум са крстом, улевој Викторију која му приноси венац. У одсечку: CONS	
	Солид, пробушен 4,20 g 21 mm Инв. бр. 3867	Ковница Константинополис RIC IX, 25b Емисија 367-375. године
13.	ГРАЦИЈАН (367-383)	
Av.	D N GRATIA-NVS P F AVG, Биста цара окренута надесно, попрсје под палудаментом и оклопом, на глави дијадема од розета.	
Rv.	VICTOR-IA AVGG, Два цара седе на трону заједнички држећи глоб. Ниже између њих је палмина грана, а изнад њихових глава је Викторија раширених крила. У одсечку: TROBT	
	Солид 4,50 g 20,05 mm Инв. бр. 2120	Ковница Тревери Видети RIC IX, 17g, где је натпис на аверсу дат без прекида текста, док је наш примерак са прекидом: ...GRATIA-NVS... Емисија 367-375. године
14.	ГРАЦИЈАН (367-383)	
Av.	D N GRATIANVS P F AVG, Биста цара окренута надесно, попрсје под палудаментом и оклопом, на глави дијадема од розета.	
Rv.	VICTOR-IA AVGG, Представа иста као на претходном комаду. У одсечку: TROBC	
	Солид 4,48 g 21 mm Инв. бр. 520	Ковница Тревери RIC IX, 17b, 3 Емисија: 367-375. године

15.	ВАЛЕНТИНИЈАН II (375-292)	
Av.	D N VALENTIANIANVS IVN P F AVG, Биста цара окренута надесно, попрсје под палудаментом и оклопом, на глави дијадема од розета.	
Rv.	VICTOR-IA AVGG, Два цара седе на трону заједнички држећи глоб. Ниже између њих је палмина грана, а изнад њихових глава Викторија раширених крила. У одсечку: TROBS	
	Солид, пробушен 5,15 g 20 mm Инв. бр. 3868	Ковница Тревери RIC IX 39c Емисија 375-378. године
16.	ВАЛЕНТИНИЈАН II (375-292)	
Av.	D N VALENTIANIANVS IVN P F AVG, Биста цара окренута надесно, попрсје под палудаментом и оклопом, на глави дијадема од розета.	
Rv.	VICTOR-IA AVGG, Два цара седе на трону (фигура цара који је са десне стране нешто је мања), обојици одећа прекрива ноге. Изнад царевих глава је Викторија раширених крила. Доле, између царева је палмина грана. У одсечку: TROBS	
	Солид, пробушен 4,50 g 20 mm Инв. бр. 2197	Ковница Тревери RIC IX 49c Емисија 378-383. године

Сл. 5. Валентинијан, солид, кат. бр. 11
Fig. 5 Valentinian, solidus, Cat. no 11

Сл. 6. Грацијан, солид, кат. бр. 13
Fig. 6 Gratian, solidus, Cat. no 13

17.	ВАЛЕНТИНИЈАН II (375-292)	
	У свему исти као претходни златник.	
	Солид, пробушен 4,40 g 20 mm Инв. бр. 7591	Ковница Тревери RIC IX 49c Емисија 378-383. године
18.	АРКАДИЈЕ (383-408)	
Av.	D N ARCADI-VS P F [AVG], Биста цара окренута надесно, попрсје под палудаментом и оклопом, на глави дијадема од перли.	
Rv.	VICTORI-AVGGG, Цар у ходу налево, удесној руци држи лабарум, улевој Викторију, левом ногом гази заробљеника. У одсечку: $\frac{[M \ S]}{CON[OB]}$	
	Солид, пробушен 4,20 g 20 mm Инв. бр. 2198	Ковница Сирмијум RIC X, 1 Емисија 395-397. године
19.	АРКАДИЈЕ (383-408)	
Av.	D N ARCADI-VS P F AVG, Представа цара иста као на претходном примерку.	
Rv.	CONCORDI-A AVGGG B, Персонификација Константинополиса у виду жене, седи на трону, десном ногом ослоњена на прову; држи скиптар и Викторију. У одсечку: CONOB	
	Солид 4,08 g 20 mm Инв. бр. 7599	Ковница Константинополис RIC X, 7 Емисија 397-402. године

20.	ТЕОДОСИЈЕ II (408-450)	
Av.	D N THEODO-SIVS P F AVG, Царева биста спреда, о десном рамену цар држи копље, улевој руци штит са представом коњаника.	
Rv.	GLOR-ORVI-S-TERRAR θ, Цар стоји, удесној руци држи лабарум, улевој глоб са крстом. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Солид, пробушен 4,06 g 20 mm Инв. бр. 7596	Ковница Константинополис RIC X, 232 Емисија 424-425. године
21.	ТЕОДОСИЈЕ II (408-450)	
Av.	D N THEODO-SIVS P F AVG, Биста цара спреда, са круном на глави. О десном рамену држи копље, улевој руци штит са представом коњаника.	
Rv.	VOT XXX – MVLТ XXXXГ, Персонификација града Константинополиса, седи на трону окренута налево. У десној руци држи глоб са крстом, улевој скиптар; лево од трона је штит. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Солид 4,35 g 20 mm Инв. бр. 1020	Ковница Константинополис RIC X, 257 Емисија 430-440. године

Сл. 7. Аркадије, солид, кат. бр. 19
Fig. 7 Arcadius, solidus, Cat. no 19

Сл. 8. Теодосије II, солид, кат. бр. 21
Fig. 8 Theodosius II, solidus, Cat. no 21

22.	ТЕОДОСИЈЕ II (408-450)	
Av.	D N THEODO-SIVS P [F] AVG, Представа цара иста као на претходном примерку.	
Rv.	VOT XXX – MVLТ XXXX, Представа на реверсу иста као на претходном примерку. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Солид 4,35 g 20 mm Инв. бр. 7611	Ковница Константинополис RIC X, 257 Емисија 430-440. године
23.	ТЕОДОСИЈЕ II (408-450)	
Av.	D N THEODO-SIVS P F AVG, Биста цара спреда, о десном рамену цар држи копље, улевој руци штит са представом коњаника.	
Rv.	CLOR ORVI – S TERRAR, Цар стоји, удесној руци држи лабарум, улевој глоб са крстом. У одсечку: $\frac{*}{\text{TESOB}}$	
	Солид 4,50 g 21 mm Инв. бр. 2199	Ковница Тесалоника RIC X, 361 Емисија 424/5-430. године (?)
24.	МАРКИЈАН (450-457)	
Av.	D N MARCIA-NVS P F AVG, Биста цара спреда, о десном рамену цар држи копље, улевој руци штит са представом коњаника.	
Rv.	VICTORI-A AVGGG, Викторија стоји окренута налево, удесној руци држи дуги крст. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Солид, пробушен 4,32 g 20 mm Инв. бр. 7592	Ковница Константинополис RIC X, 510 Емисија 450. године

ЗБИРКА ЗЛАТНОГ НОВЦА У МУЗЕЈУ ГРАДА БЕОГРАДА

25.	МАРКИЈАН (450-457)	
Av.	D N MARCIANVS P F AVG, Представа цара иста као на претходном примерку.	
Rv.	VICTORI-A AVGGGA, Представа иста као на претходном примерку. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Солид 4,40 g 21 mm Инв. бр. 2989	Ковница Константинополис RIC X, 511 Емисија 450. године
26.	ЛЕО I (457-474)	
Av.	D N LEO PE-RPET AVG, Биста цара спреда, цар о десном рамену држи копље, улевој руци штит са представом коњаника.	
Rv.	VICTORI-A AVCCCθ, Викторија стоји окренута налево, удесној руци држи дуги крст. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Солид 4,45 g 19,5 mm Инв. бр. 7590	Ковница Константинополис RIC X, 605 Емисија 462. године (?)
27.	ЗЕНОН (474-475)	
Av.	D N ZENO-PERP AVG, Биста цара спреда, цар о десном рамену држи копље, улевој руци штит са представом коњаника.	
Rv.	VICTORI-A AVCCCB, Викторија стоји окренута налево, удесној руци држи дуги крст. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Солид 4,51 g 20 mm Инв. бр. 2441	Ковница Константинополис RIC X, 901 Емисија 474-475. године

Сл. 9. Лео I, солид, кат. бр. 26
Fig. 9 Leo I, solidus, Cat. no 26

Сл. 10. Зенон, солид, кат. бр. 27
Fig. 10 Zeno, solidus, Cat. no 27

Византијски златници

У току миленијумског постојања Византијског царства, Београд је, као погранична област, делио судбину моћне царевине. После разарајућег упада Хуна 441. године, када су уништени многи градови и утврђења у Подунављу, опустео је и антички Сингидунум. Постепена консолидација византијске управе, после вала сеобе народа током петог века, учинила је да се успостави војна и цивилна контрола на северном, дунавском појасу њене границе. Цар Јустинијан (527-565) је обновио разорене градове и утврђења која су територију штитила од упада народа обухваћених сеобом. Сингидунум је такође обновљен. Обнова је подразумевала и редукацију римског војног логора, чији је габарит сведен на мање димензије, а упоредо се обнавља и цивилни живот у граду, који ће ускоро, по настањивању Словена, у време цара Ираклија, понети своје данашње име. Јустинијанова обнова је осведочена налазима новца од времена цара Анастасија (491-518), те надаље, новцима царева шестог века. Поред номинала бакарног новца (фолиса,

полуфолиса и ситнијих), изненађујући је број златника (солида, семиса и тремиса) ових царева. Све то говори да су присутне војне снаге оснажиле економију и цивилне облике живота.

Снажно византијско присуство у Подунављу и Београду бележимо у раздобљу од X до XII века. Доласком и насељавањем Угра на панонски простор, угрожаване су северне границе Византије. Дванаести век је обележен борбама за превласт у Подунављу. Боравак самог цара Манојла Комнина (1143-1180) у Београду, и битке које је са Угрима имао у Срему, говоре о значају овог простора за читаво Царство. Напуштањем Београда и српског дела Подунавља, под крај XII и почетком XIII века, византијска управа се овде неће вратити. Византијског новца овог раздобља у Београду и Подунављу има, и бронзаног и златног. Он је чанкастог облика и остао је забележен, не увек и сачуван, у налазима са неколико хиљада примерака, наравно бронзаних. Из овог раздобља је немали број златника, што, заједно са бројним бронзаним примерцима, указује на жив трговачки промет под крај византијске управе у Подунављу и Београду.

Колекција од 40 византијских златника из Музеја града Београда одређена је најновијим делом које обрађује корпус византијског новца, *Catalogue of The Byzantine Coins in The Dumbarton Oaks Collection,*

Washington – почев од 1966. године, када је серијал започет. У *Каталогу* га наводимо у скраћеном облику: DOC, са одговарајућим бројем волумена и бројем новца наведеног цара.

КАТАЛОГ

1.	АНАСТАСИЈЕ (491-518)	
Av.	D N ANASTA-SIVS P P AVG, Биста цара благо окренута удесно; на глави кацига и дијадема, попресе под оклопом и огрчачем. У десној руци цар држи копље пребачено преко рамена, у левој штит са представом коњаника.	
Rv.	VICTORI-A AVCCCH, Викторија стоји окренута на лево, у десној руци држи крст на дугој дршци. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Солид 4,40 g 21 mm Инв. бр. 9138	Ковница Константинополис DOC I, 3е, стр. 5 Емисија 491. године
2.	АНАСТАСИЈЕ (491-518)	
Av.	Исти као претходног примерка.	
Rv.	VICTORI-A AVCCСє, Представа иста као на претходном примерку. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Солид 4,35 g 21 mm Инв. бр. 7610	Ковница Константинополис DOC I, 3е, стр. 5 Емисија 491. године

3.	АНАСТАСИЈЕ (491-518)	
Av.	Исти као на претходном примерку.	
Rv.	VICTORI-A AVCCCΘ, Представа иста као на претходном примерку. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Солид 5,00 g 20 mm Инв. бр. 2179	Ковница Константинополис DOC I, 3h, стр. 5 Емисија 491. године
4.	АНАСТАСИЈЕ (491-518)	
Av.	Исти као на претходном примерку.	
Rv.	VICTORI-A AVCCCA, Викторија стоји окренута на лево, у десној руци држи христорограм (обрнуто P) на дугом штапу. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Солид 4,03 g 21 mm Инв. бр. 328	Ковница Константинополис DOC I, 7a, стр. 7 Емисија 498-518. године
5.	АНАСТАСИЈЕ (491-518)	
Av.	D N ANASTA-SIVS P P AVG, Биста цара окренута на десно, на глави дијадема, попрсје под оклопом и палудаментом.	
Rv.	VICTORI-A AVCVSTORVM, Викторија корача на десно, главе забачене уназад, у десној руци држи венац, у левој глоб са крстом. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Тремис 1,38 g 14 mm Инв. бр. 236	Ковница Константинополис DOC I, 10a 1, стр. 9 Емисија 491-518. године

6.	АНАСТАСИЈЕ (491-518)	
	У свему исти као претходни примерак.	
	Тремис 1,48 g 15 mm Инв. бр. 7601	Ковница Константинополис DOC I, 10а а, стр. 9 Емисија 491-518. године
7.	ЈУСТИНИЈАН I (527-565)	
Av.	D N IVSTINI-ANVS PP AVG, Царева биста спреда, благо укошена, на глави кацага. У десној руци цар држи копље, лево раме му закриљује штит са представом коњаника.	
Rv.	VICTORI-A AVCCCB, Викторија стоји, у десној руци држи христогорам на дугом штапу, у левој глоб са крстом. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Солид 4,20 g 19,5 mm Инв. бр. 6746	Ковница Константинополис DOC I, 36, стр. 67 Емисија 527-538. године
8.	ЈУСТИНИЈАН I (527-565)	
Av.	Исти као претходни примерак.	
Rv.	VICTORI-A AVCCCΘ, Представа Викторије иста као на претходном примерку. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Солид 4,65 g 22 mm Инв. бр. 6745	Ковница Константинополис DOC I, 3x, стр. 67 Емисија 527-538. године

Сл. 11. Анастасије, солид, кат. бр. 1
Fig. 11 Anastasius, solidus, Cat. no 1

Сл. 12. Анастасије, тремис, кат. бр. 6
Fig. 12 Anastasius, triens, Cat. no 6

ЈУСТИНИЈАН I (527-565)	
Av.	D N IV[STINI]-ANVS PP AVI, Представа цара иста као на претходном примерку.
Rv.	VICTORI- [A AVC]CC, Представа Викторије иста као на претходном примерку. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONO[B]}}$
Солид 4,65 g 20 mm Инв. бр. 1639	Ковница Константинополис DOC I, 3i. 3, стр. 68 Емисија 527-538. године
ЈУСТИНИЈАН I (527-565)	
Av.	D N IV[STINI]-ANVS PP AV[G], Биста цара спреда, у десној руци цар држи глоб са крстом, у левој штит са представом коњаника. Одсечак оштећен, те се не чита ознака ковнице.
Rv.	VICTORI-A AVCCCA, Викторија стоји, у десној руци држи христогорам на дугој дршци, а у левој глоб са крстом.
Солид (видљиви трагови позлате) 21 mm 4,40 g Инв. бр. 2439	Ковница Константинополис (?) DOC I, 8c (?), стр. 70 Емисија 538-545. године

Сл. 13. Јустинијан I, солид, кат. бр. 7
Fig. 13 Justinian I, solidus, Cat. no 7

Сл. 14. Јустинијан I, тремис, кат. бр. 12
Fig. 14 Justinian I, triens, Cat. no 12

11.	ЈУСТИНИЈАН I (527-565)	
Av.	D N IVSTINI-ANVS PP AVG, Биста цара спреда, у десној руци цар држи глоб са крстом, лево раме му прекрива штит са представом коњаника.	
Rv.	VICTORI-A AVCCCS, Представа Викторије иста као на претходном примерку. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Солид 4,38 g 21 mm Инв. бр. 2440	Ковница Константинополис DOC I, 9f. 3, стр. 71 Емисија 545-565. године
12.	ЈУСТИНИЈАН I (527-565)	
Av.	D N IVSTINI-ANVS PP AVG, Биста цара окренута на десно, на глави дијадема, попрсје под оклопом и палудаментом.	
Rv.	VICTORI-A AVGVSTORVM, Викторија стоји, гледа на лево, у десној руци држи венац, у левој глоб са крстом. У одсечку: $\frac{*}{\text{CONOB}}$	
	Тремис, пробушен 1,48 g 16 mm Инв. бр. 6747	Ковница Константинополис DOC I, 19. 3 Емисија 527-565. године
13.	ЈУСТИН II (565-578)	
Av.	D N I-VSTI-NVS PP AVG, Биста цара спреда; цар у десној руци држи глоб на којем је Викторија која му приноси венац. У царевој левој руци је штит са представом коњаника.	
Rv.	VICTORI-A AVCCCH, Персонификација града Константинополиса седи, главе окренуте на десно, на глави јој је кацига. Одевена је у тунику и заогрнута плаштом, десном руком придржава копље, у левој држи глоб са крстом. У одсечку: CONOB.	
	Солид, пробушен 4,54 g 20 mm Инв. бр. 3869	Ковница Константинополис DOC I, 2, стр. 198 Емисија јануар 566. године

14.	МАВРИКИЈЕ ТИБЕРИЈЕ (582-602)	
Av.	DN MAVRC-ΤΙΒ ΡΡ AVI, Биста цара спреда, на глави му је круна са перјаницом, попреје под оклопом. У десној руци цар држи глоб са крстом, у левој штит са представом коњаника.	
Rv.	VICTO[R]I-A AVCCB (положено B), Викторија стоји, у десној руци држи дуг штап с христограмом на врху, у левој глоб с крстом. У одсечку: CONOB.	
	Солид, пробушен 4,52 g 21 mm Инв. бр. 1014	Ковница Константинополис DOC I, 4. 2, стр. 295 Емисија 583. године
15.	МАВРИКИЈЕ ТИБЕРИЈЕ (582-602)	
Av.	Натпис и представа исти као на претходном примерку.	
Rv.	VICTORI-A AVCCN, Представа Викторије иста као на претходном примерку. У одсечку: CONOB.	
	Солид 4,50 g 22 mm Инв. бр. 3870	Ковница Константинополис DOC I, 5h, стр. 297 Емисија 583-601. године
16.	МАВРИКИЈЕ ТИБЕРИЈЕ (582-602)	
Av.	DN T[ΙΒΕ]-RI ΡΡAVC, Биста цара окренута на десно, на глави дијадема, попреје под оклопом и палудаментом.	
Rv.	ΧΙCΤΟR ΜΑVΡΙΑΧC, У средини реверсног поља је крст са зарубљеним крацима. У одсечку: CONOB.	
	Тремис 1,40 g 17 mm Инв. бр. 563	Ковница Константинополис DOC I, 14. 1, стр. 300 Емисија 583-602. године

17.	КОНСТАНС II (641-668)	
Av.	[ON CONSTAN - TINCS]PP A[VG], Биста цара окренута на десно, попрсје под оклопом.	
Rv.	VICTORI-A AVSЧ, Преко целог реверсног поља је крст. У одсечку: CONOB.	
	Тремис 1,49 g 18 mm Инв. бр. 7600	Ковница Константинополис DOC II, други део, 45. 1, стр. 436 Емисија 659-668. године
18.	ТЕОФИЛ (829-842) У сувладарству са оцем Михајлом и сином Константином (832-839?)	
Av.	ΘΕΟΦΙ + ΛΟΛΙΙΔΟ, Биста брадатог цара Теофила, са круном и крстом на глави. У десној руци цар држи патријархални крст, у левој глоб са крстом.	
Rv.	По ободу укруг, одоздо па улево, тече испис: +ΜΙΧΛΗ-СОНΥ. Допојасне бисте Теофилових, оца Михајла II и сина Константина (мања биста); обојица на глави имају круне са крстом; изнад њих је крст.	
	Солид 3,23 g 20,5 mm Инв. бр. 2988	Ковница Константинополис DOC III, део први, класа III, стр. 425 Емисија 830/1-840. године

Сл. 15. Маврикије Тиберије, солид, кат. бр. 14
Fig. 15 Maurice Tiberius, solidus, Cat. no 14

Сл. 16. Констанс II, тремис, кат. бр. 17
Fig. 16 Constans, triens, Cat. no 17

19.	КОНСТАНТИН VII и РОМАН II (945-959)	
Av.	Ihsxps rex геϥNATICωV, Биста Христа спреда, око главе нимб са крацима крста у виду трака са по три тачке, у левој руци Христос држи Библију.	
Rv.	CONSTANT' CERAMAЧϥϥIR, Бисте царева, који између себе држе двоструки крст, а на главама им је по један мали крст.	
	Солид 4,37 g 20 mm Инв. бр. 564	Ковница Константинополис DOC III, други део, 15, 28, стр. 553
20.	КОНСТАНТИН VII и РОМАН II (945-959)	
	У свему исти као претходни примерак, пробушен.	
	Солид, пробушен 4,40 g 19 mm Инв. бр. 7603	Ковница Константинополис DOC III, други део, 15-28, стр. 553
21.	КОНСТАНТИН VII и РОМАН II (945-959)	
Av.	У свему исти као претходни примерак. На аверсном натпису се не чита последње слово <i>I</i> .	
Rv.	Реверсни натпис нечитак. Уочава се понеко слово.	
	Солид 4,34 g 21 mm Инв. бр. 75	Ковница Константинополис DOC III, други део, 15-28, стр. 553
22.	КОНСТАНТИН VII и РОМАН II (945-959)	
	У свему исти као претходни примерак.	
	Солид 4,37 g 19 mm Инв. бр. 7586	Ковница Константинополис DOC III, други део, 15-28, стр. 553

23.	РОМАН III АРГИРУС (1028-1034)	
Av.	IhSXIS REX – REGNANTihM, Христос спреда, седи на трону; око главе је нимб с крацима крста. Христос десном руком благосиља, левом придржава Библију.	
Rv.	ΘΣΕΒΟΝΘ - ΡωΜΑνω, Богородица (десно) и цар стоје. Богородица крунише цара, он у левој руци држи глоб са крстом. Између њихових глава: ΜΘ.	
	Хистаменон 4,34 g 24 mm Инв. бр. 582	Ковница Константинополис DOC III, други део, 1d 2, стр. 717
24.	ИСАК I КОМНИН (1057-1059)	
Av.	+IhSXISncX – RCNANTihm, Христос седи на трону.	
Rv.	+ΙΣΛΛΙΚΙΟCΡΑ - CΙΛΕVCPωm, Цар стоји, десном руком држи мач преко рамена, левом мач ослоњен на леви бок.	
	Хистаменон 4,45 g 27 mm Инв. бр. 7589	Ковница Константинополис DOC III, други део, класа II бр. 2,1 стр. 762

Сл. 17. Константин VII и Роман II,
солид, кат. бр. 20
Fig. 17 Constantine VII and Romanus II,
solidus, Cat. no 20

Сл. 18. Роман III Аргирус,
хистаменон, кат. бр. 23
Fig. 18 Romanus III Argyrus,
histamenon, Cat. no 23

25.	КОНСТАНТИН X ДУКА (1059-1067)	
Av.	+IhSXISRCX – RCϘNANTIhm, Христос седи на трону, обучен у тунику и заогрнут огртачем.	
Rv.	Цар стоји, у десној руци држи лабарум, у левој глоб са крстом, околу тешко читљиво: +KωNRACΛ - ΟΛΟΥΚΑΣ	
	Хистаменон 4,32 g 25 mm Инв. бр. 7604	Ковница Константинополис DOC III, други део, N° 1
26.	КОНСТАНТИН X ДУКА (1059-1067)	
Av.	Напис исти као код претходног примерка. Христос седи на престолу.	
Rv.	Лево је цар, Богородица стоји, крунише цара. Изнад је: М; десно од њене главе: Θ . Напис: +KωNRACΛ - ΟΛΟΥΚΑΣ.	
	Хистаменон 4,38 g 26,5 mm Инв. бр. 7602	Ковница Константинополис DOC III, други део, бр. 2. 2
27.	ЕВДОКИЈА, жена четири византијска цара (1059-1071)	
Av.	IΔSXISRCX – RCϘNANTIhm, Христос седи на престолу, Библију држи на коленима.	
Rv.	MIX –EϘ ΔK-KωNS, Три стојеће фигуре, у средини је царица Евдокија, лево је Михајло, десно цар Константин X.	
	Хистаменон 4,40 g 26 x 22 mm Инв. бр. 7593	Ковница Константинополис DOC III, други део, 1. 2, стр. 783 Овај примерак је из 1067, када је Евдокија била жена Константина X.
28.	РОМАН IV ДИОГЕНЕС (1068-1071)	
Av.	[KωN] – MX - ANΔ, Три стојеће фигуре; у средини је Михајло VII, лево Констанције, десно Андроник.	
Rv.	Напис нечитак, требало би да стоји: +ROMANS EVΔYKIA. У средини је Христос, крунише Романа, десно је Евдокија, у руци држи глоб с крстом.	
	Хистаменон, пробушен 4,35 g 28 x 25 mm Инв. бр. 232	Ковница Константинополис DOC III, други део, бр. 1. 2, стр. 790

29.	РОМАН IV ДИОГЕНЕС (1068-1071)	
	Исти као претходни примерак.	
	Хистаменон 4,31 g 24 x 28 mm Инв. бр. 7608	Ковница Константинополис DOC III, други део, бр. 1, 4. стр. 790
30.	РОМАН IV ДИОГЕНЕС (1068-1071)	
	Исти као претходни примерак. Написи читљивији:	
Av.	ΚΩΝ – ΜΧ – ΑΝΔ	
Rv.	ΡΩΜΑΝΣ – ΕΥΔΟΥΚΙΑ, Изнад представе Христа је испис: IC - XC.	
	Хистаменон, пробушен и излизан 4,05 g 25 mm Инв. бр. 7588	Ковница Константинополис DOC III, други део, бр. 1, 4. стр. 789
31.	МИХАЈЛО VII ДУКА (1071-1078)	
Av.	Биста Христа који седи на трону, на глави му је нимб с крстом; краци крста су у облику пет тачака; изнад: IC XC.	
Rv.	+ΜΙΧ – ΑΝΔ – ΡΑCΙΛΟΔ, Биста цара спреда, на глави му је круна с крстом. Цар у десној руци држи лабарум, а у левој глоб с крстом.	
	Хистаменон 3,98 g 25 mm Инв. бр. 6744	Ковница Константинополис DOC III, други део, 1, 1 и даље, стр. 803

Сл. 19. Евдокија, хистаменон, кат. бр. 27
Fig. 19 Eudocia, histamenon, Cat. no 27

Сл. 20. Никифор III Вотанијат,
хистаменон, кат. бр. 33
Fig. 20 Nicephorus III Botaniates,
histamenon, Cat. no 33

32.	МИХАЈЛО VII ДУКА (1071-1078)	
	Исти као претходни примерак.	
	Хистаменон 4,25 g 26 mm Инв. бр. 7607	Ковница Константинополис DOC III, други део, 1, 1 и даље, стр. 803
33.	НИКИФОР III ВОТАНИЈАТ (1078-1081)	
Av.	Христос седи на трону без наслона; изнад: IC XC.	
Rv.	ΝΙΚΗΦΔΕΣ - ΤΩΒΟΤΑΝΙΑΤ, Цар стоји, у десној руци држи лабарум, у левој крст на глобу; доле, покрај лабарума је X.	
	Хистаменон, електрум 4,17 g 29 x 27 mm Инв. бр. 7605	Ковница Константинополис DOC III, други део, бр. За. 5, стр. 826
34.	НИКИФОР III ВОТАНИЈАТ (1078-1081)	
	Исти као претходни примерак.	
	Хистаменон, електрум 4,44 g 29 mm Инв. бр. 2893.	Ковница Константинополис DOC III, други део, бр. За. 5, стр. 826
35.	НИКИФОР III ВОТАНИЈАТ (1078-1081)	
	Исти као претходни примерак.	
	Хистаменон, електрум 4,20 g 29 mm Инв. бр. 2598	Ковница Константинополис DOC III, други део, бр. За. 5, стр. 826

36.	АЛЕКСИЈЕ I КОМНИН (1081-1118)	
Av.	+ΚΕΡΟ – ΛΛΕΖΙω, Христос седи на престолу, у рукама држи Библију; изнад: ΙС ΧС.	
Rv.	+ΔΕСПΟΤΗ – ΤωΚΟΜΝ, Цар (лево) и Богородица стоје, Богородица крунише цара; између њих је звезда, изнад Богородичине главе је испис: ΜΘ	
	Хистаменон, електрум 4,80 g 30 mm Инв. бр. 7598	Ковница Тесалоника DOC IV, део први, 23а, стр. 225
37.	ЈОВАН II КОМНИН (1118-1143)	
Av.	Цар (лево) и Богородица стоје, Богородица крунише цара. Натпис околу нечитак.	
Rv.	Христос седи на трону.	
	Хистаменон, пробушен 4,52 g 26 mm Инв. бр. 7606	Ковница Тесалоника DOC IV, део први, 23а, стр. 225
38.	МАНОЈЛО КОМНИН (1143-1180)	
Av.	Христос стоји, у левој руци држи Библију, десном благосиља; изнад је испис: ΙС ΧС. У пољу лево и десно по звезда.	
Rv.	ΜΑΙΥΝΛ – (ΘΞΘΟΔωq), име је написано усправно, али се не чита. Св. Теодор (десно) и цар Манојло стоје, између себе држе патријархални крст на глобу. Манојло у десној руци држи мач, који Свети Теодор додирује левом руком.	
	Хистаменон, електрум 3,80 g 28 mm Инв. бр. 2975	Ковница Константинополис DOC IV, део први, тип С, вар. А, бр. 4а. 1, стр. 298

39.	ИСАК II АНЂЕЛ (1185-1195)	
Av.	Натпис није очуван, не чита се; требало би да стоји: ИСАККИОС ДЕСП. Цар Исак II (лево) и Свети Архангел Михајло су представљени допојасно, у стојећем ставу. Изнад главе свеца је: θν.	
Rv.	Богородица седи на трону, са дететом Христом у наручју; изнад је испис: ΜΡ θν.	
	Хистаменон 4,44 g 30 mm Инв. бр. 1417	Ковница Константинополис DOC IV, део први, в. 1а, стр. 370
40.	ЈОВАН III ДУКА ВАТАС (1232-1254)	
Av.	Христос седи на престоу, десно горе је испис: ΧС.	
Rv.	Богородица (десно) и цар Дука Ватас стоје. Богородица крунише цара. Десно, одозго на доле, иде натпис: Θ τ Π Φ (τ под једним лунарним знаком); такође десно, у горњем пољу: θν.	
	Хистаменон, пробушен 3,85 g 25 mm Инв. бр. 7587	Ковница Константинополис DOC IV, део други, II ковање, бр. 5. 1, стр. 485

Златници Млетачке републике (Венеција)

Збирка садржи 21 венецијански златник – цекин, у временском распону од дужда Франческа Фоскарија (1423-1457) до Лодовика Манинија (1789-1797). Типолошки, венецијански цекини су у читавом периоду остали исти. Тежине су такође уједначене и крећу се у распону од 3,40 до 3,50 g. Осцилације су сасвим незнатне, злато квалитетно и стога су били увек тражени, цењени и пожељни у финансијским и трговачким пословима.

Током свег времена емитовања, цекини су на нашем тлу веома присутни. Често се налазе у оставама новца из оног времена. Млетачка моћ и трговински просперитет били су исказани распрострањеношћу њиховог новца. Два примерка из ове збирке су откривена у Горњем граду на Београдској тврђави (кат. бр. 3, Франческа Фоскарија, и кат. бр. 4, Алвизеа I Моћинија), током археолошких радова 1949. године. Један (кат. бр. 9, Алојзија Контаринија) потиче из налаза новца, откривеног недавно у Ђушиној улици у Београду.

За пет векова ковања својих златника – цекина, дуката (1284-1797), Венеција је задржала исту, препознатљиву иконографију. Ништа се није мењало, сем имена дуждева. Опис који се даје односи се на све наведене примерке, и у каталожској обради неће бити понављан. Следе само имена дуждева и метролошки подаци.

Аверс – на левој страни стоји апостол Свети Марко, заштитник Републике, са ореолом око главе, насупротив њему (мања фигура) стоји дужд. Свети Марко предаје дужду заставу на дугој дршци са крстом, низ коју тече натпис: DVX. По ободу, на левој страни, сврха на доле, исписан је текст: SM VENET, каткад VENETI, а на десној, такође сврха, исписано је име дужда.

Реверс – Христос је представљен у мандорли. Он стоји, десном руком благосиља, левом држи Јеванђеље на грудима. Около тече натпис: SIT T XRE DAT Q TV REGIS ISTE DVCA (каткад DVCAT или DVC) = Sit tibi Christe, datus quem tu regis iste ducatus (Теби је Христe, поверено ово војводство, којим ти управљаш).

За идентификацију имена дуждева послужила су дела Н. Пападопулија посвећена новцима Венеције: *Le monete di Venezia, Venezia 1907*; II vol. (са Алдобрандинијем) под истим насловом, *Venezia 1907*; III vol., *Milano 1919*. и III vol/2, *Milano 1919*.

КАТАЛОГ

1.	ФРАНЧЕСКО ФОСКАРИ (1423-1457)		
	Име дужда: FRAN. FOSCARI		На реверсу: DVCAT
	3,46 g	21 mm	Инв. бр. 6739
2.	ФРАНЧЕСКО ФОСКАРИ (1423-1457)		
	Име дужда: [FRAN]. FOSCARI		На реверсу: DVCAT
	3,42 g	21 mm	Инв. бр. 74
3.	ФРАНЧЕСКО ФОСКАРИ (1423-1457)		
	Име дужда: FRAN [FOSCARI]		На реверсу: DVCA. Пробушен.
	3,43 g	20 mm	Инв. бр. 230

4.	АЛВИЗЕ I МОЋИНИ (1570-1577)		
	Име дужда: ALOY * МОСЕНИ		На реверсу: DVCA
	3,50 g	22 mm	Инв. бр. 234
5.	АЛВИЗЕ I МОЋИНИ (1570-1577)		
	Име дужда: ALOY * МОСЕНИ		На реверсу: DVCA
	3,45 g	21,5 mm	Инв. бр. 6738
6.	МАРИНО ГРИМАНИ (1595-1605)		
	Име дужда: MARIN. GRIM.		На реверсу: DVCAТ
	3,45 g	20 mm	Инв. бр. 9139

Сл. 21. Марино Гримани, цекин, кат. бр. 6
Fig. 21 Marino Grimani, zecchino, Cat. no 6

Сл. 22. Карло Контарини, цекин, кат. бр. 7
Fig. 22 Carlo Contarini, zecchino, Cat. no 7

7.	КАРЛО КОНТАРИНИ (1655-1656)		
	Име дужда: CAROL. CONT.	На реверсу: DVC	
	3,40 g	21 mm	Инв. бр. 1168
8.	ДОМИНИК КОНТАРИНИ (1669-1674)		
	Име дужда: DOMIN. CONT.	На реверсу: DVCAТ	
	3,50 g	21 mm	Инв. бр. 2898
9.	АЛОЈЗИЈЕ КОНТАРИНИ (1676-1684)		
	Име дужда: ALOYSIVS. CONT.	На реверсу: DVCA. Пробушен. Налаз из Ђушине улице у Београду.	
	3,50 g	22 mm	Инв. бр. 8971

Сл. 23. Доминик Контарини, цекин, кат. бр. 8
Fig. 23 Dominic Contarini, zecchino, Cat. no 8

Сл. 24. Алојзије Контарини, цекин, кат. бр. 9
Fig. 24 Aloysius Contarini, zecchino, Cat. no 9

10.	АЛОЈЗИЈЕ КОНТАРИНИ (1676-1684)		
	Име дужда: ALOYSIVS. CONT.	На реверсу: DVCA. Пробушен.	
	3,47 g	21,5 mm	Инв. бр. 583
11.	АЛОЈЗИЈЕ КОНТАРИНИ (1676-1684)		
	Име дужда: ALOYSIVS. CONT.	На реверсу: DVCA. Пробушен.	
	3,50 g	22 mm	Инв. бр. 6735
12.	МАРКАНТОНИО ЂУСТИНИН (1684-1688)		
	Име дужда: M.ANT. IVSTIN.	На реверсу: DVCA. Пробушен.	
	3,48 g	21,5 mm	Инв. бр. 1167

Сл. 25. Алојзије Контарини, цекин,
кат. бр. 10
Fig. 25 Aloysius Contarini, zecchino, Cat. no 10

Сл. 26. Маркантонио Ђустинин, цекин,
кат. бр. 12
Fig. 26 Marcantonio Giustinin, zecchino,
Cat. no 12

13.	МАРКАНТОНИО ЂУСТИНИН (1684-1688)		
	Име дужда: M.ANT. IVSTINI.		На реверсу: DVCA. Пробушен.
	3,45 g	21,5 mm	Инв. бр. 2982
14.	ФРАНЧЕСКО МОРОЗИНИ (1688-1694)		
	Име дужда: FRAN. MAVROC.		На реверсу: DVCA
	3,40 g	21,5 mm	Инв. бр. 235
15.	СИЛВЕСТРО ВАЛИЈЕР (1694-1700)		
	Име дужда: SILV. VALERIO		На реверсу: DVCA
	3,46 g	23 mm	Инв. бр. 1398

Сл. 27. Силвестро Валијер, цекин, кат. бр. 15
Fig. 27 Silvestro Valier, zecchino, Cat. no 15

Сл. 28. Франческо Лоредан, цекин, кат. бр. 17
Fig. 28 Francesco Loredan, zecchino, Cat. no 17

16.	ЂОВАНИ КОРНЕР (1709-1722)		
	Име дужда: IOAN. CORNER		На реверсу: DVCA
	3,47 g	22 mm	Инв. бр. 6737
17.	ФРАНЧЕСКО ЛОРЕДАН (1752-1762)		
	Име дужда: FRANC. LAVRED.		На реверсу: DVCA
	3,48 g	22 mm	Инв. бр. 8857
18.	ЛУДОВИКО МАНИН (1789-1797)		
	Име дужда: LVDOV. MANIN		На реверсу: DVCAТ. Пробушен.
	3,40 g	21 mm	Инв. бр. 1103

Сл. 29. Лудовико Манин, цекин, кат. бр. 18
Fig. 29 Ludovico Manin, zecchino, Cat. no 18

Сл. 30. Лудовико Манин, цекин, кат. бр. 19
Fig. 30 Ludovico Manin, zecchino, Cat. no 19

ЗБИРКА ЗЛАТНОГ НОВЦА У МУЗЕЈУ ГРАДА БЕОГРАДА

19.	ЛУДОВИКО МАНИН (1789-1797)		
	Име дужда: LVDO[V MANIN]	На реверсу: DVCA. Пробушен.	
	3,40 g	20 mm	Инв. бр. 2134
20.	ЛУДОВИКО МАНИН (1789-1797)		
	Име дужда: LVDOV MANIN	На реверсу: DVCA	
	3,40 g	20,5 mm	Инв. бр. 2196
21.	ЛУДОВИКО МАНИН (1789-1797)		
	Име дужда: LVDOV. MANIN	На реверсу: DVCA	
	3,50 g	21 mm	Инв. бр. 2442

THE COLLECTION OF GOLD COINAGE IN THE BELGRADE CITY MUSEUM
ROME, BYZANTIUM, VENICE

Nikola A. Crnobrnja

The Collection of gold coinage held by the Belgrade City Museum comprises 505 pieces covering a span of time from Antiquity to the modern age. The paper presents a catalogue of Roman imperial (27), Byzantine (40) and Venetian (21) coins, a total of 88 items. Special emphasis has been laid on the value of the pieces that come from known locations and contexts in the city area. The Roman collection – in addition to a couple of rare pieces (Julian's aureus, Constantine I's multiple) – includes two unique coins (a quinarius aureus of Gallienus and an aureus of Galerius Maximianus) unregistered in the basic reference literature on the Roman coinage. The obverse of Gallienus' quinarius was struck from the die for the antoninianus of the Rome mint SECVRIT PERP ŠETĆ, with the mark H in its right field (the ninth officina of the Rome mint) (Cat. no 3, see *RIC* V-1, No 280). Nor does the *RIC* know of the PAX AETERNA aureus struck in the name of Galerius, the only registered there being the one struck in the name of Constantius Chlorus (see *RIC* VI, No 69, mint of Treveri).